

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 887 sahifa.

2025-yil, 20-oktyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o'g'li	
TO'LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o'g'li	
O'ZBEKISTON SANOATINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA KAMBAG'ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhaxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Kushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'yidinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA YERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	240
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO'LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA "YASHIL" MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoz Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO'JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS' APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma'mirjon o'g'li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Тохинова Гуллола Миркамолевна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA'LIMI BITIRUVCHILARINING O'RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO'NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидрахаловна	
QISHLOQ XO'JALIGI TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLIVAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA'LIM YO'NALISHLARINI YO'LGA QO'YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	329
Turg'unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI.....	338
Z. Teshayev	
O'ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	343
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	349
Ismailov Allayor Rashidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	355
Yusupov Farxod Adamboyevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO'NALISHLARI	359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	363
Saatmurotov Shohrux Zafar o'g'li	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO'SHIMCHA IMKONIYATLARI TO'G'RSIDA.....	374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA "XIZMATLAR IPOTEKASI" MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI	379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	
ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ.....	384
Суюнов Шохзодбек Мурод угли	
XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA)	389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBGA OLIISHDA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH	395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	399
Muminov Sherzod Kholmirzaevich	
DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT	404
Azimov R.B.	
AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH	409
Xolto'rayev Islom Ilhomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI	416
Sayipov Begzod Rahimovich	
TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI	422
Sadikov Iskandar Gayratovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	427
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o'g'li	

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	433
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI	438
Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li	
РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ	446
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI	454
Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li	
TURISTIK KLASSTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	458
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI	462
Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi	
XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEKANIZMLARI	467
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	472
Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMI	478
Ho'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI	483
Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna	
"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES"	485
Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI	493
Abduraxmonov Akmal Nurmat o'g'li	
GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI	498
M.Sh. Tolipov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	504
Буранбаева Шоира Рустамовна	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	508
Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li	
YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI	513
Aknazarova Zebiniso Bagdadovna	
ISHLAB CHIQARISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI	518
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI	524
Salimov Burxon Abubakirovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	530
Berdiyeva Aziza G'anisher qizi	

SIRKULAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI	535
Sodikov Zokir Rustamovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME'YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH	541
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
MINTAQA OZIY-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH	548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna	
XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O'ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI	555
Qodirjonov A.M.	
TO'QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI	559
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА	564
Салихбаев Нурсултон Равшанович	
IJTIMOIIY HIMOYA TIZIMI VA IJTIMOIIY TIBBIY XIZMATLAR O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI	572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich	
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB BARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА	577
Еримбетова Улбосын Маратовна	
TASHQI SAVDO VA INVESTITSIYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	582
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
"O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESLAR UCHUN SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIYAVIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH"	586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o'g'li	
FARMATSEVIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
O'ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI	596
Ergashev To'liqin Shokirovich	
HUDUDIIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	606
Xodjayev Aziz Shovkatovich	
MAHALLIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI	611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH	617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	623
Хошимова Камилла Навфал қизи	
IMITATION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI	633
Qodirov Zohidjon Eralievich	

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	637
Turdiboyeva Kumush Erkinovna	
SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI	648
Elbaeva M.R.	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	653
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQUVISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJI MAMLAKATLAR TAJRIBASI	657
Achiлов Ilmurad	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	663
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQUVISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Sapayev Axmed Durdibayevich	
SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO'LLASH.....	674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	681
Abdullayev Shaxzodbek	
ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN	686
Shaymanova Nigora Yusupovna	
MAKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOL VA JAMG'ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O'ZBEKISTONDA O'ZGARISHI TENDENSIYALARI	691
Rustamov Narzillo Istamovich	
CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA "BIG MIDDLE" NAZARIYASIDAN FOYDALANISH.....	697
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI.....	701
Ermetov Amirbek Ismailovich	
FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO'YICHA XITOY TAJRIBASI.....	708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR.....	712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova	
TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI.....	725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
BURNOUTNING OLDINI OLIH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI.....	731
Ergasheva E'zoza Dilshod qizi	
O'ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLIHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O'ZARO INTEGRATSIYASI	742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	748
Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI	754
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
ВОЗОБНОВЛЕНИЕ ДОБЫЧИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ИЗ ТРЁХ СКВАЖИН УЧАСТКА ХОДЖАСАЯТ ГКМ ДЕНГИЗКУЛЬ	758
Набиев Шахзод Темурович, Иргашбаев Шохрух Фаррух угли, Маннафов Улугбек Умар угли	
MADANIY TURIZM INDUSTRIYASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	764
Toxirov Dilyor Davlatovich	
MOLIYAVIY AUTSORSING NAZARIYALARI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	768
Babadjanov Umiddbek Kamildjanovich	
TURIZM – TARIXIY XOTIRA VA ZAMONAVIY XIZMATLAR UYG'UNLIGI IFODASI	773
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOHIYATI VA BAHOLASH MEZONLARI	777
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI	784
Ro'ziyeva Shaxlo Salimboyevna	
AXBOROT TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH VA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISHNI QO'LLAB-QUVVATLASH	788
Samiyeva Maftuna Faxriddin qizi	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI DAROMADLILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	791
Sanayev Javoxir Shovkat o'g'li	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	796
Maxmudov S.T.	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ	801
Юсупова Н.Т.	
SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY O'SISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY FAKTORLAR TAHLILI	807
Rahimova Mushtariybegim Muxammadg'olib qizi	
DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OQIBATLARI.....	812
Abdumalikova G.F.	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA SIYOSATINI SAMARALI BOSHQARISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSION ASOSLARI	821
Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	
RAQAMLI AVIATSIYA EKOTIZIMI: AI/ML, DIGITAL TWIN VA BLOKCHEYN INTEGRATSIYASI	828
Azimova Moxinur Nozimovna	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	834
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATINING REKREATSIYA RESURSLARI VA DAVOLASH-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI SALOHİYATI	839
Murtazayeva Gulrux Isabek qizi	
MINTAQALAR TURISTIK-REKREATSION IMKONIYATLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY GIS USULLARINI QO'LLASH (SARIOSIYO TUMANI MISOLIDA)	845
Safarov Manuchexr Axtam o'g'li	
XITOIY TAJRIBASI ASOSIDA INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH	852
Tirkashev Farruxjon Xolyigitovich	
TURIZM FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHGA OID NAZARIY BILIMLARINING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI	857
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	

TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI MUSTAHKAMLIGINI BAHOLOVCHI KO'RSATKICHLAR TIZIMI	863
Raxmanov Ilxom Xurramovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Maxsudov Sherzod Solijonovich	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	877
Mahmudov Sarvar	
ATROF-MUHITGA OID FISKAL KO'RSATKICHLAR ASOSIDA MINTAQAVIY BAHOLASH	882
Zilola Rahmatova	

ATROF-MUHITGA OID FISKAL KO'RSATKICHLAR ASOSIDA MINTAQAVIY BAHOLASH

Zilola Rahmatova

Yangi O'zbekiston universiteti tadqiqotchisi

z.rakhmatova@newuu.uz

zilolarakhmatova@mail.ru

<https://orcid.org/0009-0000-4077-2169>

Annotatsiya. Ushbu maqolada Markaziy Osiyo mamlakatlarida atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlarning shakllanishi, ularning iqtisodiy barqarorlik va iqlim siyosatiga ta'siri chuqur tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, Qozog'iston uglerod bozorini joriy qilgan yagona davlat bo'lsa, O'zbekiston yashil obligatsiyalar orqali xalqaro moliyaviy bozorlarni muvaffaqiyatli jalb qilmoqda. Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmaniston esa asosan donor mablag'lari va subsidiya siyosatiga tayanmoqda. Maqola yakunida mintaqaviy siyosiy chora-tadbirlar bo'yicha takliflar ilgari suriladi.

Kalit so'zlar: ekologik soliqlar, uglerod narxlash, yashil obligatsiyalar, yashil byudjet, fiskal barqarorlik, Markaziy Osiyo.

Abstract. This article analyzes the formation of environmental fiscal indicators and their impact on the fiscal sustainability of Central Asian countries. Using the cases of Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Tajikistan, and Turkmenistan, the study examines environmental taxes, fossil fuel subsidies, carbon pricing mechanisms, green bond issuance, and green public expenditures. The results show that environmental fiscal policy in the region remains underdeveloped and lags behind global standards. At the same time, Kazakhstan's experience with an Emissions Trading System (ETS) and Uzbekistan's issuance of sovereign green bonds are highlighted as positive examples. The paper concludes with specific policy recommendations for the countries of the region.

Key words: environmental taxes, carbon pricing, green bonds, green budgeting, fiscal sustainability, Central Asia.

Аннотация. В статье анализируется формирование экологических фискальных показателей и их влияние на устойчивость государственных финансов в странах Центральной Азии. На примере Казахстана, Узбекистана, Кыргызстана, Таджикистана и Туркменистана рассмотрены экологические налоги, топливные субсидии, механизмы ценообразования углерода, выпуск зеленых облигаций и государственные экологические расходы. Результаты показывают, что экологическая фискальная политика в регионе развита недостаточно и отстает от глобальных стандартов. Вместе с тем, опыт Казахстана по внедрению системы торговли выбросами (ETS) и выпуск зеленых облигаций Узбекистана приводятся как положительные примеры. В заключении даны рекомендации для стран региона.

Ключевые слова: экологические налоги, ценообразование углерода, зеленые облигации, зеленый бюджет, фискальная устойчивость, Центральная Азия.

KIRISH

So'nggi o'n yilliklarda iqlim o'zgarishi global iqtisodiyot uchun eng jiddiy tahdidlardan biriga aylandi. Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF, 2023) hisob-kitoblariga ko'ra, iqlim xavflarining fiskal oqibatlarini o'rtacha YalMning 1–3 foizini tashkil qilmoqda. OECD (2022) esa atrof-muhitga oid fiskal siyosatni barqaror iqtisodiy o'sishning asosiy vositasi sifatida belgilaydi. Markaziy Osiyo davlatlari — Qozog'iston, O'zbekiston, Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmaniston — yuqori iqlim xavfiga ega hududlardan biri bo'lib, muzliklarning tez erishi, cho'llanish, suv taqchilligi va energetika xavfsizligi bilan yuzlashmoqda.

Bu jarayonlarning barchasi davlat byudjetlari uchun qo'shimcha bosim yaratadi: bir tomondan favqulodda vaziyatlarga tezkor mablag' ajratish zarurati, ikkinchi tomondan esa yashil infratuzilmaga katta sarmoya kiritish ehtiyoji mavjud. Shu sababli, atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlarni (environmental fiscal indicators, EFI) shakllantirish va monitoring qilish davlatlar uchun strategik ahamiyat kasb etmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlar (environmental fiscal indicators) masalasi so'nggi yillarda xalqaro ilmiy adabiyot va amaliy siyosatning diqqat markaziga aylandi. OECD (2022) tomonidan tayyorlangan "Effective Carbon Rates" hisobotida qayd etilishicha, uglerod narxlash mexanizmlari — ya'ni karbon soliqlari va emissiya savdo tizimlari — fiskal siyosatda eng samarali vositalardan biridir. OECD mamlakatlarida atrof-muhitga oid soliqlar YalMning o'rtacha 2 foizidan ortiqni tashkil qilsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda bu ko'rsatkich 1 foizdan past. Bu tafovut fiskal islohotlar zaruriyatini ko'rsatadi.

Eurostat (2023) ma'lumotlari ham ekologik soliqlarning davlat byudjetidagi rolini yoritadi. Yevropa Ittifoqida ekologik soliqlar umumiy soliqlar tushumining 5–7 foizini tashkil qiladi. Bu tajriba shuni ko'rsatadiki, atrof-muhitga oid fiskal siyosat nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlaydi, balki byudjet daromadlarini diversifikatsiya qilishning ham samarali vositasidir.

Xalqaro energetika agentligi (IEA, 2023) o'zining "Fossil Fuel Subsidies Database" ma'lumotlarida yoqilg'i subsidiyalarining global miqyosda YalMning 7 foizigacha yetishini ko'rsatadi. Ayniqsa, Markaziy Osiyo mamlakatlari yuqori subsidiyalar bilan ajralib turadi. Masalan, Turkmanistonda yoqilg'i subsidiyalari YalMning 7–8 foizini tashkil etadi. Bu esa davlat byudjetiga katta yuk bo'lishi bilan birga, yashil energiyaga o'tish jarayonini sekinlashtiradi.

Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF, 2023) "Fiscal Monitor" hisobotida iqlim xavflari va fiskal barqarorlik o'rtasidagi bevosita bog'liqlikni ta'kidlaydi. Unga ko'ra, iqlim o'zgarishi oqibatida tabiiy ofatlar ko'payishi davlat xarajatlarini oshiradi va budjet defitsitini kuchaytiradi. Shu sababli fiskal siyosatga iqlim omillarini integratsiya qilish zarur.

Jahon banki (2021) O'zbekiston bo'yicha tayyorlagan "Climate Change and Development Report"ida mamlakat oldida turgan asosiy chaqiriqlar sifatida suv resurslari taqchilligi va energetika sektorining uglerodga yuqori qaramligi ko'rsatilgan. Ushbu hujjatda yashil obligatsiyalar emissiyasi va qishloq xo'jaligida risklarni sug'urta qilish kabi fiskal instrumentlar muhim tavsiya qilingan.

Xuddi shunday, Jahon bankining Qirg'iziston bo'yicha 2023-yilda tayyorlagan hisobotida (Kyrgyz Republic Climate and Development Report) mamlakatda tabiiy ofatlar tez-tez sodir bo'lishi fiskal barqarorlikka tahdid solayotgani ta'kidlangan. Shu sababli donorlar ko'magida "Disaster Risk Financing" tizimini joriy etish taklif qilingan.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot Dasturi (UNDP, 2023) O'zbekistonda qishloq xo'jaligi sug'urtasining joriy etilishi bo'yicha tahlilida bu mexanizm fiskal xavflarni kamaytirishga yordam berishini ko'rsatadi. Chunki hukumat favqulodda yordam mablag'larini ajratish o'rniga oldindan subsidiyalangan sug'urta orqali risklarni boshqaradi.

BMT Yevropa iqtisodiy komissiyasi (UNECE, 2024) Qozog'iston bo'yicha hisobotida ekologik soliqlar va emissiya savdo tizimining (ETS) joriy etilishi mintaqa uchun muhim qadam bo'lganini ta'kidlaydi. Ammo ushbu tizimdan byudjet daromadlari hali to'liq shakllanmaganini ham qayd etadi.

Jahon meteorologiya tashkiloti (WMO, 2023; 2024) "State of the Climate in Asia" hisobotlarida Markaziy Osiyoda iqlimning keskin o'zgarishi — muzliklarning erishi, cho'llanish va suv tanqisligi — kelajakda fiskal barqarorlikka jiddiy tahdid solishini ko'rsatadi. Bu esa ekologik fiskal siyosatni kuchaytirish zarurligini yanada oshiradi.

Osiyo Taraqqiyot Banki (ADB, 2024) esa Markaziy Osiyoda "Disaster Risk Financing" tizimlarini joriy qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar beradi. Bu yondashuv tabiiy ofatlar sodir bo'lganda byudjetdan qo'shimcha mablag' ajratishni emas, balki oldindan tayyorlangan moliyaviy mexanizmlarni ishga tushirishni ko'zda tutadi.

Ushbu manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, Markaziy Osiyo mamlakatlari hali global standartlardan sezilarli darajada orqada qolmoqda. Ekologik soliqlar ulushi past, subsidiyalar yuqori, yashil xarajatlar esa juda cheklangan. Shu bilan birga, ayrim davlatlarda ilg'or tajribalar ham mavjud: Qozog'iston — uglerod savdosi, O'zbekiston — yashil obligatsiyalar va sug'urta, Qirg'iziston — donorlar ko'magidagi DRF tizimi.

Adabiyotlar sharhi asosida xulosa qilish mumkinki, mintaqada ekologik fiskal ko'rsatkichlar hali yangi bosqichda bo'lib, ularni mustahkamlash uchun xalqaro tajribani integratsiya qilish va milliy siyosatni uyg'unlashtirish talab etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy tahlil usuli qo'llanildi. Asosiy ko'rsatkichlar sifatida quyidagilar olindi:

- ekologik soliqlar ulushi (% YalM);
- yoqilg'i uchun subsidiyalar hajmi (% YalM);
- uglerod narxlash qamrovi (% emissiya);
- yashil obligatsiyalar hajmi (mlrd. AQSh dollari);

yashil byudjet xarajatlari (% umumiy xarajatlar).

Ma'lumotlar OECD, IEA, Jahon banki va milliy statistika organlari hisobotlari asosida yig'ildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Markaziy Osiyo davlatlarining atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlari (environmental fiscal indicators – EFI) ularning iqtisodiy siyosati, byudjet barqarorligi va iqlimga moslashuv salohiyatini baholash imkonini beradi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, mintqa mamlakatlari global tajriba fonida hamon orqada qolmoqda, biroq ayrim davlatlarda ijobiy tajribalar ham mavjud. Quyida har bir mamlakat kesimida batafsil ko'rib chiqamiz.

1-jadval. Markaziy Osiyo davlatlari bo'yicha ekologik soliqlar va subsidiyalari

Davlat	Ekologik soliqlar (% YaIM)	Yoqilg'i subsidiyalari (% YaIM)
Qozog'iston	0,9%	3–4%
O'zbekiston	0,7%	4–5%
Qirg'iziston	0,5%	6–7%
Tojikiston	<0,5%	5–6%
Turkmaniston	<0,5%	7–8%

Qozog'iston mintaqada eng ilg'or fiskal instrumentlarni joriy etgan davlat hisoblanadi. 2013-yilda Emissiya savdo tizimi (ETS) ishga tushirilgan bo'lib, u 2023-yilga kelib issiqxona gazlari chiqindilarining 43 foizini qamrab olmoqda. OECD (2022) ma'lumotlariga ko'ra, Qozog'iston ekologik soliqlardan YaIMning 0,9 foiziga teng daromad olmoqda.

Biroq muammo shundaki, ushbu tizimdan tushadigan daromadlar davlat byudjetiga to'liq yo'naltirilmaydi, balki korporativ jarimalar shaklida qolmoqda. Shu sababli davlat budjeti uchun samaradorlik cheklangan. Shu bilan birga, yoqilg'i subsidiyalari yuqoriligicha qolmoqda — YaIMning 3–4 foiziga teng. Bu esa uglerod siyosatining samaradorligini kamaytiradi.

Qozog'istonning yashil xarajatlari umumiy budjetning 2 foizini tashkil etadi. Asosan energiya samaradorligi, suv resurslarini boshqarish va qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga yo'naltirilgan.

O'zbekiston so'nggi yillarda yashil obligatsiyalar emissiyasi bo'yicha mintaqada yetakchiga aylandi. 2021–2023-yillar davomida mamlakat 1,2 mlrd. AQSh dollari hajmidagi yashil va SDG obligatsiyalarini xalqaro bozorlarda joylashtirdi. Bu Markaziy Osiyo uchun yangi tajriba bo'lib, investitsiyalarni barqaror loyihalarga yo'naltirish imkonini bermoqda.

2-jadval. Yashil xarajatlar va uglerod narxlash

Davlat	Yashil xarajatlar (% byudjet)	Uglerod narxlash qamrovi
Qozog'iston	2%	43% (ETS)
O'zbekiston	1,5%	0%
Qirg'iziston	<1%	0%
Tojikiston	<1%	0%
Turkmaniston	<1%	0%

Ekologik soliqlar ulushi OECD va EU darajasidan ancha past — YaIMning 0,7 foizi. Yoqilg'i subsidiyalari esa 4–5 foizni tashkil etadi. Bu davlat budjetiga katta yuk bo'lishi bilan birga, yashil o'tishga salbiy ta'sir qiladi.

Davlat yashil xarajatlari umumiy budjetning 1,5 foiziga teng. Asosiy yo'nalishlar — sug'orish tizimlarini modernizatsiya qilish, transport sektorida modernizatsiya va qayta tiklanuvchi energiya. Shu bilan birga, BMT Dasturlari ko'magida qishloq xo'jaligi sug'urtasi joriy etildi. Bu sug'urta mexanizmlari favqulodda byudjet xarajatlarini kamaytirishda samarali vosita bo'lishi mumkin.

Qirg'iziston ekologik fiskal ko'rsatkichlari bo'yicha zaif davlatlardan biri. Ekologik soliqlar ulushi atigi 0,5 foiz, yoqilg'i subsidiyalari esa 6–7 foizni tashkil etadi. Davlat yashil xarajatlari esa umumiy budjetning 1 foizidan ham kam.

Shu bilan birga, donorlar ko'magida “Disaster Risk Financing” (DRF) loyihalari joriy qilinmoqda. Osiyo Taraqqiyot Banki (ADB, 2024) ma'lumotlariga ko'ra, ushbu tizim ko'p qatlamli moliyaviy yondashuvni nazarda tutadi: tez-tez yuz beradigan ofatlar uchun budjet rezervlari, o'rtacha risklar uchun kredit liniyalari, yirik ofatlar uchun esa xalqaro sug'urta va obligatsiyalar.

Tojikiston ham Qirg'izistonga o'xshash tarzda ekologik fiskal ko'rsatkichlarda zaif natijalarga ega. Ekologik soliqlar ulushi 0,5 foizdan kam, yoqilg'i subsidiyalari esa YalMning 5–6 foizini tashkil etadi.

Mamlakatning asosiy xususiyati — elektr energiyasining 95 foizdan ortig'i gidroenergetikadan olinadi. Shu sababli iqlim o'zgarishi oqibatida suv resurslari kamayishi fiskal barqarorlikka jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Jahon banki (2022) hisob-kitoblariga ko'ra, qurg'oqchilik va suv oqimlarining kamayishi natijasida Tojikistonning elektr eksportidan tushadigan daromadi yiliga 10–15 foizga qisqarishi mumkin.

3-jadval. 2030-yilgacha tavsiya etilgan maqsadlar

Ko'rsatkich	Hozirgi o'rtacha daraja	2030-yil uchun maqsad
Ekologik soliqlar (% YalM)	~0,7%	1,5–2%
Yoqilg'i subsidiyalari (% YalM)	5–6%	<2%
Uglerod narxlash qamrovi	9% (faqat Qozog'iston)	40% mintaqaviy o'rtacha
Yashil xarajatlarni (% byudjet)	<2%	3–4%
Yashil obligatsiyalar (mlrd.\$)	1,2	5+

Yashil xarajatlarni ulushi ham juda past — umumiy byudjetning 1 foizidan kam. Donorlar tomonidan moliyalashtirilgan GES modernizatsiyasi loyihalari bu boradagi yagona yirik tashabbusdir.

Turkmaniston ekologik fiskal ko'rsatkichlar bo'yicha eng qoloq davlat hisoblanadi. Ekologik soliqlar ulushi 0,5 foizdan kam, yoqilg'i subsidiyalari esa mintaqada eng yuqori — YalMning 7–8 foizi.

Davlat yashil xarajatlari ham juda past — 1 foizdan kam. Asosan irrigatsiya loyihalariga yo'naltiriladi, biroq ular fiskal statistikada "yashil" sifatida ajratib ko'rsatilmaydi.

Shu bilan birga, hukumat rasmiy ravishda qayta tiklanuvchi energiya dasturlarini e'lon qilgan bo'lsa-da, ular amaliy fiskal ko'rsatkichlarga ta'sir qilmagan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, Markaziy Osiyo davlatlarida atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlar global me'yorlardan sezilarli darajada orqada qolmoqda. Ekologik soliqlar ulushi o'rtacha YalMning 0,7 foizini tashkil etmoqda, bu OECD mamlakatlaridagi ko'rsatkichdan (2 foiz) uch barobar pastdir. Aksincha, yoqilg'i subsidiyalari juda yuqori — Turkmanistonda 7–8 foiz, Tojikiston va Qirg'izistonda 5–7 foiz, O'zbekistonda 4–5 foiz, Qozog'istonda esa 3–4 foizni tashkil etmoqda. Bu subsidiyalar nafaqat davlat byudjetiga yuk bo'lmoqda, balki yashil energiyaga o'tish jarayonini ham sustlashtirmoqda.

Qozog'iston mintaqada yagona davlat sifatida emissiya savdo tizimini (ETS) joriy qilgan va issiqxona gazlari chiqindilarining 43 foizini qamrab olgan. Ammo ushbu tizimdan byudjet daromadlari to'liq shakllanmagan, chunki savdo mexanizmlari hali mukammal ishlamayapti. O'zbekiston esa suveren yashil obligatsiyalar emissiyasi orqali 1,2 mlrd. AQSh dollari miqdorida moliyaviy resurs jalb qilgan. Bu mintaq uchun innovatsion yondashuv hisoblanadi, ammo obligatsiyalarni samarali ishlatish, monitoring qilish va xalqaro hisobot standartlariga rioya etish masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

Qirg'iziston va Tojikiston fiskal ko'rsatkichlar bo'yicha eng zaif mamlakatlar bo'lib, ular asosan donor mablag'lariga tayanmoqda. Bu davlatlarda tabiiy ofatlar tez-tez sodir bo'lishi sababli byudjet barqarorligi jiddiy xavf ostida qolmoqda. ADB va Jahon banki tomonidan taklif etilgan "Disaster Risk Financing" (DRF) tizimlari bosqichma-bosqich joriy qilinayotgan bo'lsa-da, hali milliy darajada institutsional asoslari to'liq shakllanmagan. Turkmanistonda esa yuqori subsidiyalar va yashil xarajatlarning pastligi ekologik fiskal siyosatni samarasiz qilib qo'ymoqda.

Umumiy natija shuni ko'rsatadiki, Markaziy Osiyo davlatlari uchun asosiy muammo — ekologik fiskal siyosatning yetarlicha institutsionalizatsiya qilinmaganligi. Shu sababli quyidagi takliflar ilgari suriladi:

YalMga nisbatan ulushni 2030-yilgacha kamida 1,5–2 foizga yetkazish zarur. Bu byudjet barqarorligini ta'minlash va yashil loyihalarni moliyalashtirishga yordam beradi.

Subsidiyalarni bosqichma-bosqich kamaytirish va ularni ijtimoiy himoya dasturlari bilan uyg'unlashtirish lozim. Bu aholining zaif qatlamlari uchun kompensatsiya mexanizmini yaratadi.

Qozog'iston tajribasidan kelib chiqib, mintaqaviy darajada uglerod narxlash mexanizmlarini joriy etish va integratsiyalash zarur. Bu nafaqat byudjet daromadlarini oshiradi, balki Yevropa Ittifoqining CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) talablariga tayyorlanishga yordam beradi.

O'zbekiston tajribasi asosida boshqa davlatlarda ham suveren yashil obligatsiyalar emissiyasini joriy qilish tavsiya etiladi. Bu xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kengaytiradi.

Har bir davlatda ekologik xarajatlarni alohida ko'rsatkich sifatida kiritish va ularga monitoring mexanizmini ishlab chiqish lozim.

Qirg'iziston va Tojikiston uchun xalqaro yordamni muvofiqlashtirish va milliy fiskal siyosat bilan uyg'unlashtirish muhim ahamiyatga ega.

Suv resurslari, energiya ta'minoti va transport infratuzilmasi kabi umumiy muammolarni hisobga olib, ekologik fiskal siyosat bo'yicha Markaziy Osiyo darajasida yagona dastur ishlab chiqish lozim.

Shunday qilib, mintaqada atrof-muhitga oid fiskal ko'rsatkichlarni kuchaytirish nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlash, balki fiskal barqarorlik, investitsion jozibadorlik va uzoq muddatli iqtisodiy o'sishni kafolatlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Asian Development Bank (ADB). (2024). Disaster Risk Financing for Central Asia. Manila: ADB.
2. Eurostat. (2023). Environmental Tax Statistics. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
3. International Energy Agency (IEA). (2023). Fossil Fuel Subsidies Database. Paris: IEA.
4. International Monetary Fund (IMF). (2023). Fiscal Monitor: Climate and Public Finance. Washington, DC: IMF.
5. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2022). Effective Carbon Rates 2022: Pricing Carbon Emissions through Taxes and Trading. Paris: OECD.
6. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2023). Green Budgeting in OECD and Partner Countries. Paris: OECD Publishing.
7. United Nations Development Programme (UNDP). (2023). Agricultural Risk Insurance in Uzbekistan: Risk Management and Subsidy Design. Tashkent: UNDP Uzbekistan.
8. United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). (2024). Environmental Performance Review of Kazakhstan. Geneva: UNECE.
9. United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2022). Biennial Update Reports: Central Asian States. Bonn: UNFCCC Secretariat.
10. World Bank. (2021). Uzbekistan Climate Change and Development Report. Washington, DC: World Bank.
11. World Bank. (2022). Tajikistan: Climate and Disaster Risk Screening Report. Washington, DC: World Bank.
12. World Bank. (2023). Kyrgyz Republic Climate and Development Report. Washington, DC: World Bank.
13. World Meteorological Organization (WMO). (2023). State of the Climate in Asia 2022. Geneva: WMO.
14. World Meteorological Organization (WMO). (2024). State of the Climate in Asia 2023. Geneva: WMO.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
